

$$4 + 4 < 8$$

BİLGİ NOTU: YASA TEKLİFİ KIRSALDA TAŞIMALI EĞİTİMİ ENGELLEYEBİLİR Mİ?

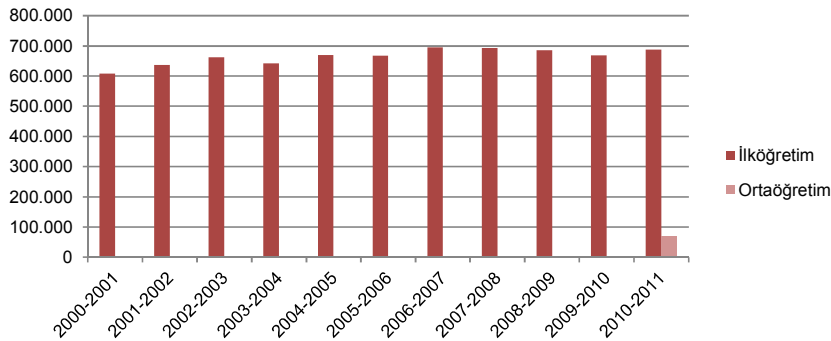
“222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin gerekçesinde, sekiz yıllık kesintisiz eğitim sisteminin sağlıklı ve verimli bir eğitim ortamının oluşturulmasında ciddi sorunlara neden olduğu belirtiliyor. Bu çerçevede kırsal kesimde kesintisiz eğitim nedeniyle pek çok köy okulunun işlevsiz kaldığı ve küçük yaşlardaki öğrencilerin, yatılı okullar ve taşınmalı eğitim sistemi nedeniyle eziyet çektiği vurgulanıyor. Bu kısa bilgi notunda, kesintisiz temel eğitim döneminde de köy okullarının işlevsiz kalmadığını ve yasa teklifinin taşınmalı eğitimin önüne geçebilecek bir düzenleme içermediğini gerekçeleriyle açıklıyoruz.

Kesintisiz temel eğitim döneminde de, köy okullarının kapatılmadığı elverişli bölgelerdeki çocuklar esnek uygulamalarla 1-5. sınıfları bu okullarda okuyabildi. Ancak 6. sınıftan itibaren branş öğretmenlerinden ders alınması gerektiğinden, 6-8. sınıfların taşıma merkezli okullarda ve yatılı ilköğretim bölge okullarında (YİBO) okunması modeli benimsendi. Yasa teklifiyle ilköğretimin iki kademeye ayrılmasının kırsal eğitimi iyileştirecek bir katma değeri yok. Aksine, program çeşitliliğini ve branş derslerini 5. sınıfa çektiği takdirde halen uygulamada var olan esnekliğe sekte vuracak. Kademeli eğitim, kırsalda öğrenci taşıma ve YİBO'lara engel olamayacak.

Sekiz yıllık zorunlu kesintisiz eğitim sistemi içinde, çocuklar elverişli durumlarda eğitim hayatlarına köy okullarında başlayabiliyor. 2010-2011 verilerine göre 300 binden fazla öğrenci birleştirilmiş sınıflarda ve işlevsiz kaldığı öne sürülen 10 binden fazla köy okulunda eğitim almaktadır.¹ Bu öğrenciler, ilköğretim 6-8. sınıflara devam ettiklerinde merkezi okullara taşınmakta ya da yatılı ilköğretim bölge okullarında okumaktadır. MEB, son yıllarda ilköğretim 1-5. sınıf öğrencileri için YİBO'ları sadece son seçenek olarak kullanmaktadır. Dolayısıyla, mevcut yasalar çerçevesinde esnek uygulamalarla çözümler üretilebiliyor. Sekiz yıllık ilköğretim zorunlu olduğu sürece, 6-8. sınıflarda branş öğretmenleri derslere girdiğinden birçok köyümüz için taşıma ve yatılılık seçenekleri kaçınılmaz olacaktır.

Kırsal kesimde mesafelerin uzak olması nedeniyle okula geç kayıt, yatılı ve taşıma merkezi okullara kız çocukların gönderilmemesi, kız çocukların kardeşlerinin okula başlama yaşını beklemek zorunda bırakılması, bu alanda yapılan araştırmalar sonucu ortaya çıkan bulgular.² Kırsal kesimde eğitimin, ampirik araştırmalar ve yeni bulgular temelinde katılımcı bir süreçte değerlendirilmesi gerekiyor. Ancak, yasa teklifi, kırsal kesimde eğitimin sorunlarını çözebilecek yeni düzenlemeler içermiyor.

Taşınmalı eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayıları

Kaynak: Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer'in 2012 Yılı Bütçe Sunuşu.

Taşınmalı eğitim uygulamasının 2010-2011 yılında ortaöğretim öğrencileri için de başlamış olması, bu seçeneğin kırsal kesimde yaşayan çocuklarımız için kaçınılmaz olduğunu gösteriyor.

¹ MEB tarafından ERG ile paylaşılan veriler (Veri düzenlenme tarihi: Ekim 2010, paylaşılma tarihi: Ocak 2012).

² UNICEF, İlköğretim Zamanında Kaydolmama: Nedenleri ve Önlenmesi için Öneriler, 2011.